

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Alþingi
Erindi nr. P 130/979
komudagur 12.2.2004

Efni: Þingsályktunartillaga um aðgang allra landsmanna að GSM-farsímakerfinu

Vísað er til bréfs samgöngunefndar, dags. 9. febrúar sl., þar sem óskað var umsagnar um ofangreinda þingsályktunartillögu, 28. mál.

Tillagan var flutt á 128. löggjafarþingi, 546 mál, og er nú endurflutt óbreytt. Með vísan til þess sendist meðfylgjandi umsögn Símans um tillöguna frá 128. löggjafarþingi ásamt fylgiskjölum.

Virðingarfyllst,
f.h. Landssíma Íslands hf.

Hallmundur Albertsson, hdl.

Meðfylgjandi:

1. Umsögn Símans, dags. 10. mars 2003
2. Bréf Símans, dags. 3. mars 2003
3. Bréf Símans, dags. 10. janúar 2003

Dagsetning
10.03.2003

Tilvisun
001/030/03

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Þingsályktunartillaga um aðgang landsmanna að GSM-kerfinu

Vísað er til bréfs samgöngunefndar þar sem óskað var umsagnar um ofangreinda þingsályktunartillögu, 546. mál.

Af þessu tilefni vísast til fyrri sjónarmiða, sem Landssími Íslands hf. (Síminn) hefur sett fram í bréfum til nefndarinnar.

Í fyrsta lagi vísast til meðfylgjandi umsagnar Símans um frumvarp til laga um fjarskipti, dags. 3. þ.m., sbr. kaflinn um alþjónustu og sértæka fjarskiptaþjónustu.

Í öðru lagi vísast til meðfylgjandi umsagnar Símans, dags. 10. janúar 2003, um þingsályktunartillögu um breiðbandsvæðingu. Þar sem um hliðstæðar tillögur til þingsályktana er að ræða, nú reyndar um aðgang að GSM þjónustu, eru öll fyrri sjónarmið ítrekuð og áréttuð.

Virðingarfyllst,
f.h. Landssíma Íslands hf.

Páll Ásgrímsson, hdl.

Meðfylgjandi:

1. Bréf Símans dags. 3. mars 2003
2. Bréf Símans dags. 10. janúar 2003

Síminn
við Austurvöll
150 Reykjavík
Sími: 550 6000
Fax: 550 6009
Helmasíða: www.siminn.is
Netfang: siminn@siminn.is

Dagsetning
03.03.2003

Tilvísun
001/021/03

Nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Frumvarp til laga um fjarskipti

Vísað er til bréfs samgöngunefndar, dags. 18. febrúar 2003, þar sem óskað var umsagnar um frumvarp til laga um fjarskipti, 599 mál, heildarlög, EES reglur.

Frumvarpinu er ætlað að innleiða nýjar EES gerðir á sviði fjarskipta. Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins hefur allt frá árinu 1999 staðið fyrir undirbúningi að þessum nýju reglum með það að markmiði að einfalda regluverkið og gera það aðgengilegra með því að fækka gerðum og sameina efni þeirra. Jafnframt er markmiðið að færa regluverkið á fjarskiptasviðinu í átt til samkeppnisréttar.

Landssími Íslands hf. (Síminn) telur að með fyrirbyggjandi frumvarpi hafi almennt tekist vel til við að innleiða hinar nýju EES reglur. Síminn telur þó að stjórnvöld hafi með frumvarpinu nýtt sér íturstu heimildir sem EES gerðir mæla fyrir um hvað varðar möguleg inngríp í starfsemi fjarskiptafyrirtækja með umtalsverða markaðshlutdeild, svo og hvað varðar gildissvið alþjónustukvaða.

Skal nú vikið að einstökum ákvæðum frumvarpsins:

Markmið og gildissvið, sbr. I kafli

Þessi kafli gefur ekki tilefni til athugasemda umfram þær, að bent skal á að fjarskiptajónusta hér á landi hefur verið sú ódýrasta eða meðal þeirra ódýrustu í samanburði OECD ríkja á öllum sviðum fjarskipta. Verður því að telja það markmið gildandi laga, sem áfram mun haldast óbreytt, að tryggja hagkvæm fjarskipti hér á landi, hafi gengið eflir.

Orðskýringar, sbr. II kafli

Engar athugasemdir

Heimild til fjarskiptastarfsemi, sbr. III kafli

Skv. þessu kafla er gerð sú grundvallarbreyting, að ekki er lengur krafist rekstrarleyfis vegna einstakra þátta fjarskipta heldur er fyrirtækjum heimilt að hefja starfsemi að undangengnum tilkynningum til Póst- og fjarskiptastofnunar. Slík fyrirtæki starfa síðan eftir almennum heimildum sem tryggja þeim lágmarksréttindi. Ákvæði þessi eru í samræmi við heimildatilskipunina og gefa almennt ekki tilefni til athugasemda. Þó skal tekið undir það sjónarmið sem sett er fram í athugasemdum greinargerðarinnar við 3. mgr. 6. gr. að ólíklegt sé að nauðsyn beri til að lagðar verði

Síminn
við Austurvöll
150 Reykjavík
Sími: 550 6000
Fax: 550 6009
Heimasíða: www.siminn.is
Netfang: siminn@siminn.is

sérstakar kvaðir í samræmi við ákvæðið. Samkeppnislegt aðhald á markaði hefur þegar leitt til þess að Síminn hefur gert ráðstafanir til að tryggja öryggi fjarskipta við umheiminn. Auk þess er fyrirhugað að taka nýjan sæstreng, Farice, í notkun í ársbyrjun 2004.

Úthlutun tíðna og númera, sbr. IV kafli

Engar athugasemdir

Markaðir, sbr. V. kafli

Ákvæði V. kafa, um markaði, eru afar mikilvæg. Í þeim endurspeglast sú meginbreyting sem nýja regluverkið hefur í för með sér, að nú skuli skilgreina markaði og tilnefna fyrirtæki með umtalsverða markaðshlutdeild í samræmi við reglur samkeppnisréttar.

Mikilvægt er að nýir markaðir í örrí þróun verði ekki settir undir regluverkið. Þannig segir t.d. í 14. mgr. drögum að „Reccomendation“ framkvæmdastjórnarinnar:

„New and emerging markets, in which a market power may be found to exist because of „first mover atvantage“ should not in principle be subject to ex ante regulation.“

Þá er í drögum að „Guidelines“ framkvæmdastjórnarinnar sérstaklega tekið fram (neðanmálsgr. 92):

„Article 14(3) of the framework Directive is not intended to apply in relation to market power leveraged from „regulated“ market into an emerging „non regulated“ market.

Frumvarphöfundar hafa greinilega tekið mið af þessum lögskýringargögnum, enda er sérstaklega tekið fram í athugasemdum við 16. gr. frumvarpsins að ekki verði höfð afskipti af nýjum mörkuðum í örrí þróun, nema í sérstökum tilvikum ef mjög sterk rök liggi að baki.

Vegna þeirrar þróunar sem átt hefur sér stað erlendis og snertir verðlagningu á endagjöldum í farsímanetum, verður að telja líklegt að hvert og eitt farsímafyrirtæki teljist á grundvelli nýja regluverksins hafa ráðandi stöðu hvað varðar markaðinn fyrir símtöl sem enda í netum hlutaðeigandi fyrirtækis. Mun þetta leiða til þess að hin háu gjöld sem Íslandssími hf. tekur fyrir lúkningu símtala í eigin netum fari lækkandi, en um þessar mundir eru þau um 20% hærri en samsvarandi gjöld í farsímaneti Símans.

Alþjónusta og sértæk fjarskiptaþjónusta, sbr. VI kafli

Vegna ummæla sem féllu á Alþingi við fyrstu umræðu um frumvarpið, þess eðlis að útvíkka skuli alþjónustukvaðir, m.a. með því að þær taki til GSM farsímaþjónustu, skal eftirfarandi tekið fram:

Einsýnt er, að ný alþjónustutílskipun vikkar ekki gildissvið alþjónustu frá fyrri tílskipun. Má ráða þetta bæði af texta tílskipunarinnar og lögskýringargögnum að baki hennar. Af þessum sökum er tílskipunin réttilega leidd í íslenskan rétt í VI. kafla

frumvarpsins, sbr. sér í lagi 19. gr. og athugasemdir í greinargerð með því ákvæði. Í athugasemdunum segir m.a. orðrétt:

„Upptalning á þjónustu sem fellur undir alþjónustu er í 3. mgr. og felur ekki í sér auknar kvaðir frá gildandi lögum hvað varðar umfang alþjónustu.“

Með vísan til þessa leggur Síminn ríka áherslu á, að frumvarpið taki ekki breytingum í meðförum þingsins sem hafi í för með sér þyngingu á alþjónustukvöðum. Þessi afstaða sækir m.a. stoð í meginmarkmið EES samningsins um einsleitt Evrópskt efnahagssvæði og jafna samkeppnisstöðu fjarskiptafyrirtækja í Evrópu. Telji stjórnvöld á hinn bóginn nauðsynlegt að lagt verði í framkvæmdir, rekstur eða þjónustu sem horfi til almannaheilla, t.d. skv. byggðasjónarmiðum, og ætla má að ekki skili arði, án þess að um alþjónustu sé að ræða, er fyrir því séð í 23. gr. frumvarpsins, um sértæka fjarskiptaþjónustu. Ákvæðið, sem er efnislega samhljóða 16. gr. gildandi laga, ráðgerir að samgönguráðherra geti óskað eftir að lagt sé í slíkar framkvæmdir og skal þá Póst- og fjarskiptastofnun falið að ganga til samninga við fjarskiptafyrirtæki í kjölfar útboðs. Kostnaður greiðist síðan úr ríkissjóði eftir því sem kveðið er á um í fjárlögum.

Samtenging neta og þjónustu og aðgangur að þeim, sbr. VII. kafli

Í 27. gr. frumvarps er að finna upptalningu á þeim kvöðum sem Póst- og fjarskiptastofnun er heimilt að lokinni markaðsgreiningu að leggja á fyrirtæki með umtalsverða markaðshlutdeild. Síminn telur að í ákvæðinu felist tæmandi talning á þeim kvöðum sem til greina koma og minnir á að ávallt skuli grípa til vægasta úrræðis sem völ er á til að ná því markmiði sem að er stefnt hverju sinni.

Samkvæmt 28. gr. er Póst- og fjarskiptastofnun fengin heimild til að mæla fyrir um aðgang að fjarskiptanetum, nethlutum og tengdri aðstöðu. Ákvæðið byggir á 12. gr. aðgangs- og samtengingartilskipunarinnar. Síminn telur rétt að ítreka nauðsyn þess að stofnunin gæti meðalhófs við álagningu slíkra kvaða og gæti vel að ákvæðum 3. mgr. 28. gr., sem lúta að því að ekki skuli dregið óhæfilega úr hvata til fjárfestingar í fjarskiptanetum.

32. gr. frumvarpsins fjallar um eftirlit með gjaldskrá. Ljóst er að ekki verður gripið til verðlagseftirlits á smásölumarkaði fyrr en allar aðrar leiðir hafa verið fullreyndar, sbr. meðalhófsregla stjórnsýslulaga sem jafnframt er ein af grunnreglum evrópsk fjarskiptaréttar.

Í 3. mgr. 32. gr. kemur fram að Póst- og fjarskiptastofnun geti krafist þess að fjarskiptafyrirtæki geri kostnaðarlíkan til útreiknings á verði. Hér er um nokkra stefnubreytingu að ræða, því samkvæmt reglugerð um bókhaldslega og fjárhagslega aðgreiningu í rekstri fjarskiptafyrirtækja, nr. 960/2001, hvílir það á stofnuninni að gera slíkt kostnaðarlíkan. Sé tekið mið af reynslu annarra þjóða við gerð kostnaðarlíkana sem byggja á svokallaðri LRAIC aðferð, er ljóst að veruleg fjárútlát geta fylgt slíkri vinnu. Í Danmörku hleypur kostnaður við gerð slíkra líkana til að mynda á tugum milljóna danskra króna. Í greinargerð með 3. mgr. 32. gr. kemur fram að nánar verði gerð grein fyrir gerð slíkra líkana í reglugerð, sem samgönguráðherra setji, sbr. 5. mgr. 32. gr. Síminn skilur ákvæðið svo, að Póst- og fjarskiptastofnun verði einungis heimilt að krefja fjarskiptafyrirtæki um gerð kostnaðarlíkana á

grundvelli nánari ákvæða í reglugerð, en að aldrei verði lögð sú kvöð á fjarskiptafyrirtæki að vinna slík líkön frá grunni.

Ákvæði 35. gr. um reikisamninga byggir á ákvæði gildandi laga með nokkrum breytingum þó. Eftir setningu gildandi fjarskiptalaga nr. 107/1999 náðu fjarskiptafyrirtækin samningum, annars vegar um svokallað skyldureiki og hins vegar um svokallað þjónustureiki. Samningar um þjónustureiki voru gerðir á hreinum viðskiptalegum forsendum, en í samningum um skyldureikið er tekið mið af ákvæðum gildandi laga um skyldu til reikisamningsgerðar.

Síminn leggur því áherslu á, að þær breytingar sem lagt er til að gerðar verði á reikisamningsákvæðinu raski ekki því jafnvægi sem þó hefur náðst með frjálsum samningum milli fjarskiptafyrirtækjanna um reiki og af athugasemdum við 35. gr. verður ráðið að hér eftir sem hingað til verði meginreglan sú, að aðilar semji sín á milli um verð, útbreiðslu og aðra skilmála reikjaðgangs.

Síminn fagnar ákvæði 36. gr. frumvarps um aðskilnað sérleyfisstarfsemi frá fjarskiptastarfsemi, en skv. ákvæðinu skal þess gætt að samkeppnisrekstur sé ekki niðurgreiddur af einkaleyfis- eða verndaðri samkeppni. Það hefur skotið skökku við, að á sama tíma og öll einka- og sérleyfi hafa verið felld niður í fjarskiptaþjónustu hafi orkufyrirtækin farið út í samkeppnisrekstur á sviði fjarskipta á sama tíma og þau hafa notið einkaleyfa og ýmissa sérréttinda í sinni kjarnastarfsemi. Verður að gera ráð fyrir að Póst- og fjarskiptastofnun beiti heimildum sínum á grundvelli 36. gr. af festu í kjölfar setningu laganna.

Að öðru leyti telur Síminn ekki ástæðu til frekari athugasemda við fyrirleggjandi frumvarp.

Virðingarfyllst,
f.h. Landssíma Íslands hf.

Páll Ásgrímsson, hdl.

Nefndarsvið Alþingis,
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Efni: Þingsályktunartillaga um breiðbandsvæðingu

Við er til bréfs samgöngunefndar Alþingis, dags. 11. desember 2002, en bréfinu fylgdi til umsagnar þingsályktunartillaga um breiðbandsvæðingu landsins. Í tillögunni segir að „ljúka skuli uppbyggingu fjarskipta- og gagnaflutningsnets landsins á næstu þremur árum þannig að fyrirtæki, stofnanir og heimili hvar sem er á landinu hafi aðgang að bestu fánlegu fjarskipta- og gagnaflutningsmöguleikum með breiðbandinu eða annarri jafngildri tækni. Landssímanum verði einum og sér eða í samstarfi við aðra falið að ráðast í nauðsynlegar sjárfestingar og endurbætur á grunnfjarskiptanetinu til að fyrrgreint markmið náist fram. Landssiminn verði undanþeginn arðgreiðslum til eigenda meðan á áttakimi stendur.“

Af þessu tilefni þykir rétt að eftirfarandi komi fram:

- Svokallaðar alþjónustuskyldur fjarskiptafyrirtækja eru afmarkaðar í 13. gr. fjarskiptalaga nr. 107/1999 og EB tilskipunum sem vísað er til í viðaukum við samninginn um Evrópskt efnahagssvæði. Skv. 13. gr. fjarskiptalaga teljast til alþjónustu talsímabjónusta og gagnaflutningsbjónusta með 128 Kb/s flutningsgetu sem notendur tengjast um heimitaugar almenna talsímanetsins. Því er ljóst að hin metnaðarfullu áform sem fram koma í þingsályktunartillögunni rúmast ekki innan 13. gr. fjarskiptalaga. Jafnframt heimila gildandi EES reglur ekki ríkari alþjónustukvaðir en finna má í gildandi lögum.
- Hins vegar kemur til skoðunar ákvæði 16. gr. fjarskiptalaga, að því marki sem áform um breiðbandsvæðinguna ganga langra en 13. gr. fjarskiptalaga mælir fyrir um. Í umræddri 16. gr., sem ber yfirskriftina „samningar og greiðslur fyrir sértæka fjarskiptabjónustu, aðra en alþjónustu“, er mælt fyrir um fyrirkomulag á framkvæmdum eða rekstri sem ráðist er í á grundvelli byggðasjónarmiða og ætla má að ekki skili arði, án þess þó að um alþjónustu sé að ræða. Við slíkar aðstæður skal Póst- og fjarskiptastofnun falið að gera samning við fjarskiptafyrirtæki í kjölfar útboðs. Kostnaður vegna slíkra ákvarðana skal að jafnaði greiddur úr ríkissjóði, eftir því sem nánar er kveðið á um í fjárlögum.
- Ekki verður séð að heimilt sé að álykta um það á Alþingi að almenningshlutafélag í samkeppnisrekstri verði undanþegið arðgreiðslum til eigenda, með þeim hætti sem tillagan virðist ráðgera. Samkvæmt ákvæðum hlutafélagalaga, nr. 2/1995, sem gilda um starfsemi Landssíma Íslands hf., og

Siminn
við Austurvöll
150 Reykjavík
Sími: 550 6000
Fax: 550 6009
Heimasíða: www.siminn.is
Netfang: siminn@siminn.is

samþykktum félagsins, er það hluthafafundur sem tekur ákvarðanir um arðgreiðslur til u.þ.b. 1200 eigenda þess, á grundvelli tillögu stjórnar félagsins.

- Að síðustu er rétt að benda á að ADSL uppbygging Landssíma Íslands hf. á þéttbýliskjörnum á landsbyggðinni gengur mun hraðar en dæmi eru um í sambærilegum byggðarlögum í nágrannalöndum.

Með vísan til þess sem að framan greinir telur Landssími Íslands hf., að áform um breiðbandsvæðingu landsins, eins og þeim er lýst í þingsályktunartillögunni, myndu falla undir ákvæði 16. gr. fjarskiptalaga ef þeim yrði hrint í frankvæmd. Ekki yrði ráðist í svo umfangsmikla uppbyggingu og rekstur á fjarskiptaþjónustu nema að undangengnu útboði, sem fjarskiptafyrirtækin á markaðnum myndu taka þátt í, ef þeim sýndist svo, á jafnræðisgrundvelli. Kostnaður myndi greiðast úr ríkissjóði. Þá skortir lagagrundvöll fyrir þingsályktun um tilhögun á greiðslu arðs til hluthafa í Landssíma Íslands hf.

Virðingarfyllst,
f.h. Landssíma Íslands hf.

Jódis Birgisdóttir
f.h. Páll Ásgrímsson, hdl.

Afrit:
Samgönguráðuneyti